

Registratie aan de bron

Zorginformatie delen en optimaliseren

Betere zorg door eenduidige en eenmalige registratie

Acht tips om het veranderproces te versnellen en valkuilen te vermijden

Klik op de tips om meer te weten komen!

Inleiding

Ben jij aan de slag met het verbeteren van de zorg door eenduidig registreren van zorginformatie voor hergebruik? Versnel het veranderproces met deze 8 praktijkgerichte implementatietips!

Deze tips zijn gebaseerd op de vele kennis en ervaring die Registratie aan de bron de afgelopen jaren heeft opgedaan. Bij elke tip vind je links naar tools, good practices, Verdiepings sessies, animaties enzovoort. Ook de plaatjes in dit document zijn vrij te gebruiken in presentaties of andere toepassingen.

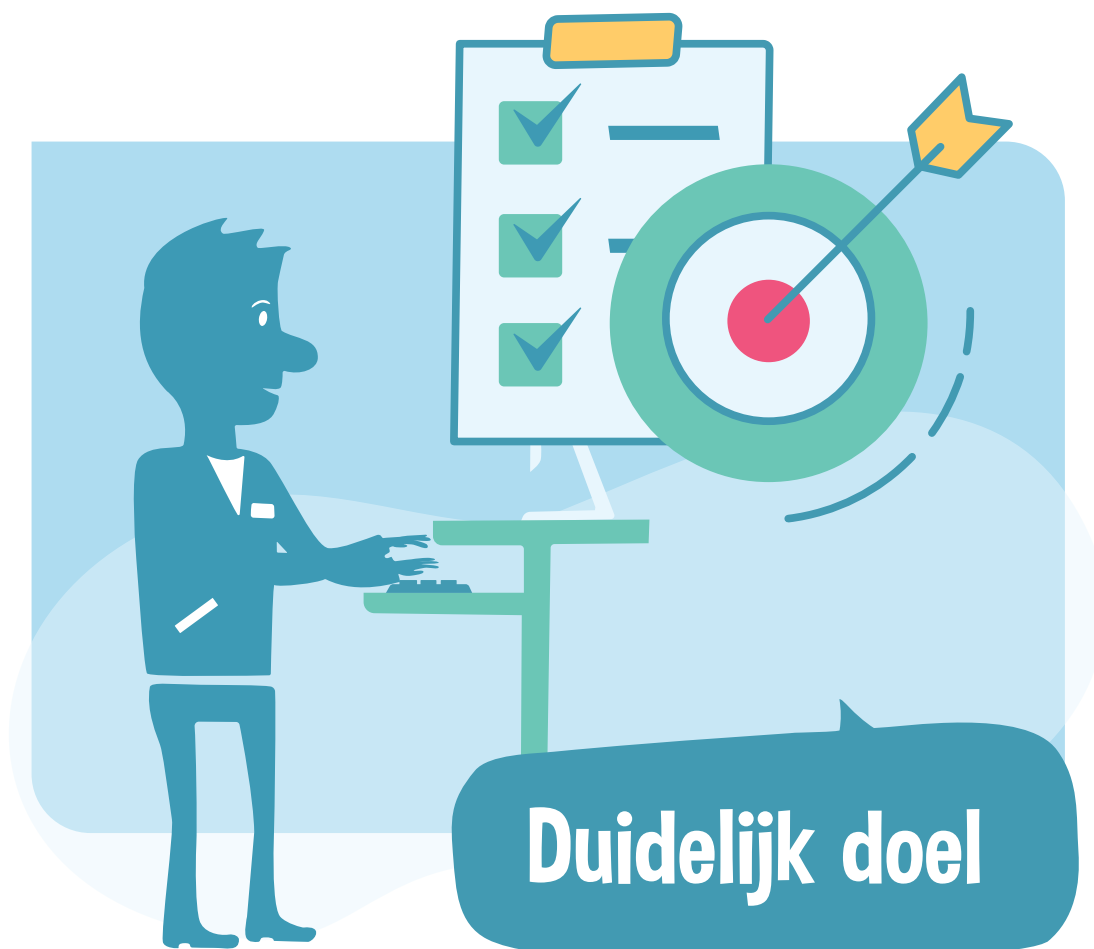
[Download ze hier.](#)

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	<u>2</u>
<u>1. Weet waar je heen wilt – en stuur daar op</u>	<u>4</u>
<u>2. De basics: BgZ en zorginformatiebouwstenen</u>	<u>6</u>
<u>3. Een complex veranderproces</u>	<u>8</u>
<u>4. Organiseer een groep enthousiaste voorlopers</u>	<u>10</u>
<u>5. ‘What’s in it for me?’</u>	<u>12</u>
<u>6. Samenspel van mens en techniek</u>	<u>14</u>
<u>7. Zorgproces centraal, registratie volgt</u>	<u>16</u>
<u>8. Werk in haalbare stappen</u>	<u>18</u>
<u>Onze tools op een rijtje</u>	<u>20</u>

1 Weet waar je heen wilt – en stuur daar op

Eenduidig en gestructureerd registreren is fundamenteel voor goede zorg. De patiënt wordt er beter van, de kwaliteit van de zorg wordt er beter van en de registratielast kan écht omlaag!

Joep Veraart, dermatoloog en CMIO in het Maastricht UMC+:

“ Met een druk op de knop wordt een patiëntbrief gegenereerd of komen gegevens voor research beschikbaar

Geef het onderwerp registratie daarom de bestuurlijke aandacht die het verdient. Zet een stip op de horizon en stuur erop. Weet waar je heen wilt, zorg dat dit wordt uitgewerkt in goed en duidelijk beleid en zet de voortgang op de agenda van managementgesprekken.

Let op, valkuil! Maatwerkoplossingen zijn verleidelijk maar ze hebben één groot nadeel: ze bemoeilijken standaardisatie en daarmee (toekomstige) uitwisseling en samenwerking. Oriënteer je daarom goed op landelijke ontwikkelingen rond wetgeving en standaardisatie en stem je beleid af met samenwerkingspartners in de regio.

Leestips

- [Edwin van der Meer, voorzitter RvB BovenIJ Ziekenhuis](#), onderstreept in zijn organisatie het belang van goed registreren waar hij maar kan. Zijn motto: gewoon beginnen. “Dan komen de problemen vanzelf boven water en dan kun je echt aan de slag!”
- Wat Registratie aan de bron potentieel oplevert voor verschillende doelgroepen lees je [hier](#).

Kijktips

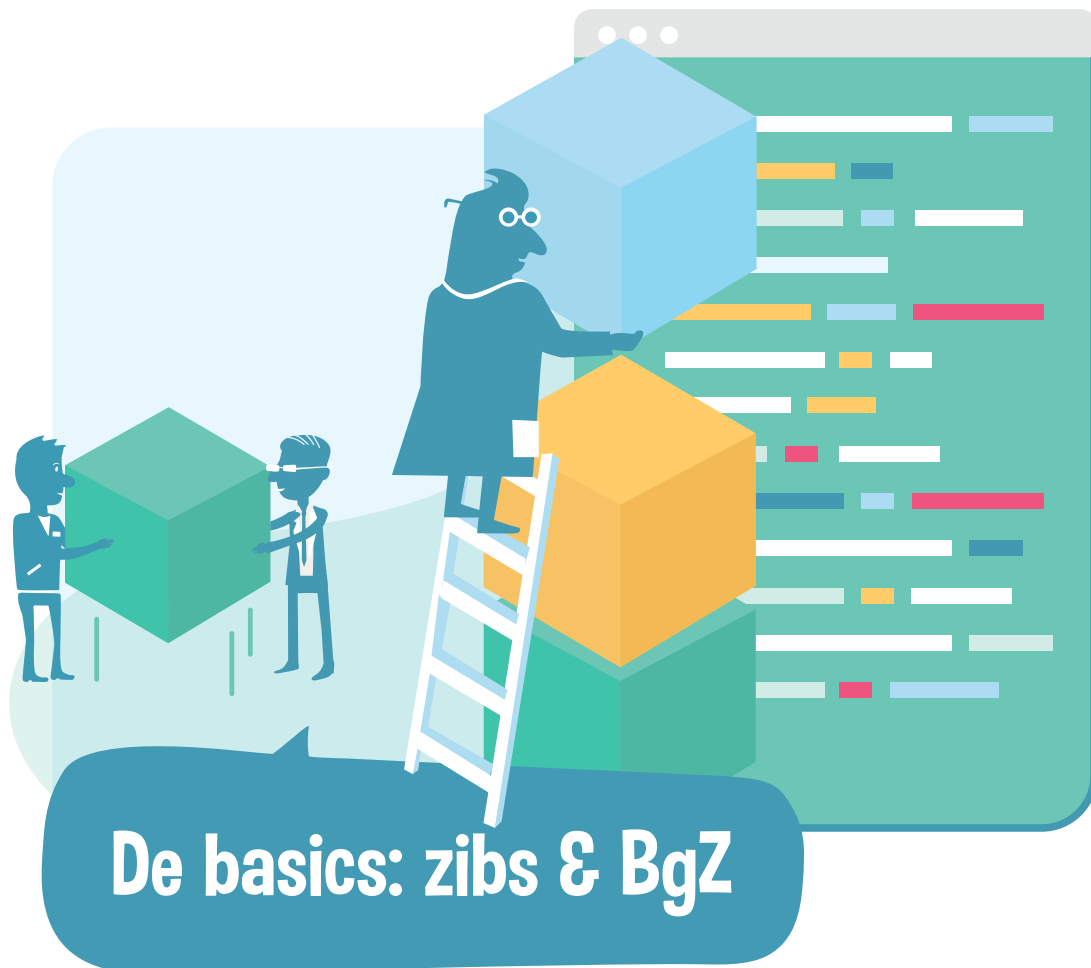
- Bekijk dit [filmpje](#) van zes minuten waarin wordt uitgelegd waarom eenduidig registreren een absolute voorwaarde is voor trefzekere zorg.
- Adviseur Gé Klein Wolterink legt in deze [Verdiepingssessie](#) uit hoe het Uitwisselingsmodel werkt en hoe je dit het beste in je eigen omgeving kunt toepassen.

Tools

- Uitwisselen van zorginformatie in een notendop: [bekijk onze animatie over het Uitwisselingsmodel](#)
- Binnenkort beschikbaar: een handige tool om de ‘registratie-volwassenheid’ van een organisatie of afdeling snel in beeld te krijgen. Zo genereer je waardevolle spiegelinformatie over de wijze waarop wordt geregistreerd.

2 De basics: BgZ en zorginformatiebouwstenen

De basics: zibs & BgZ

Eenduidig registreren vereist eenheid van taal. De Basisgegevensset Zorg (BgZ) en zorginformatiebouwstenen (zibs) vormen samen de basis die goede uitwisseling van zorginformatie binnen en buiten de muren van je organisatie mogelijk maakt.

Ga je aan de slag met betere registratie, dan kom je ze zeker tegen.
Besteed dus even wat tijd aan deze basics.

Martine Lipsch, projectmanager CMIO Office Maastricht UMC+

“ **Het is heel belangrijk om gegevens gestandaardiseerd, dus in zibs, vast te leggen voor meervoudig gebruik. Eenmalig en eenduidig registreren is bij ons het nieuwe normaal**

Tool

- Bij de implementatie van zibs komen allerlei vraagstukken boven. Het [Raamwerk zib-compliance](#) maakt inzichtelijk op welke gebieden deze vraagstukken spelen en dient als basis voor de samenwerking rondom de implementatie van zibs.

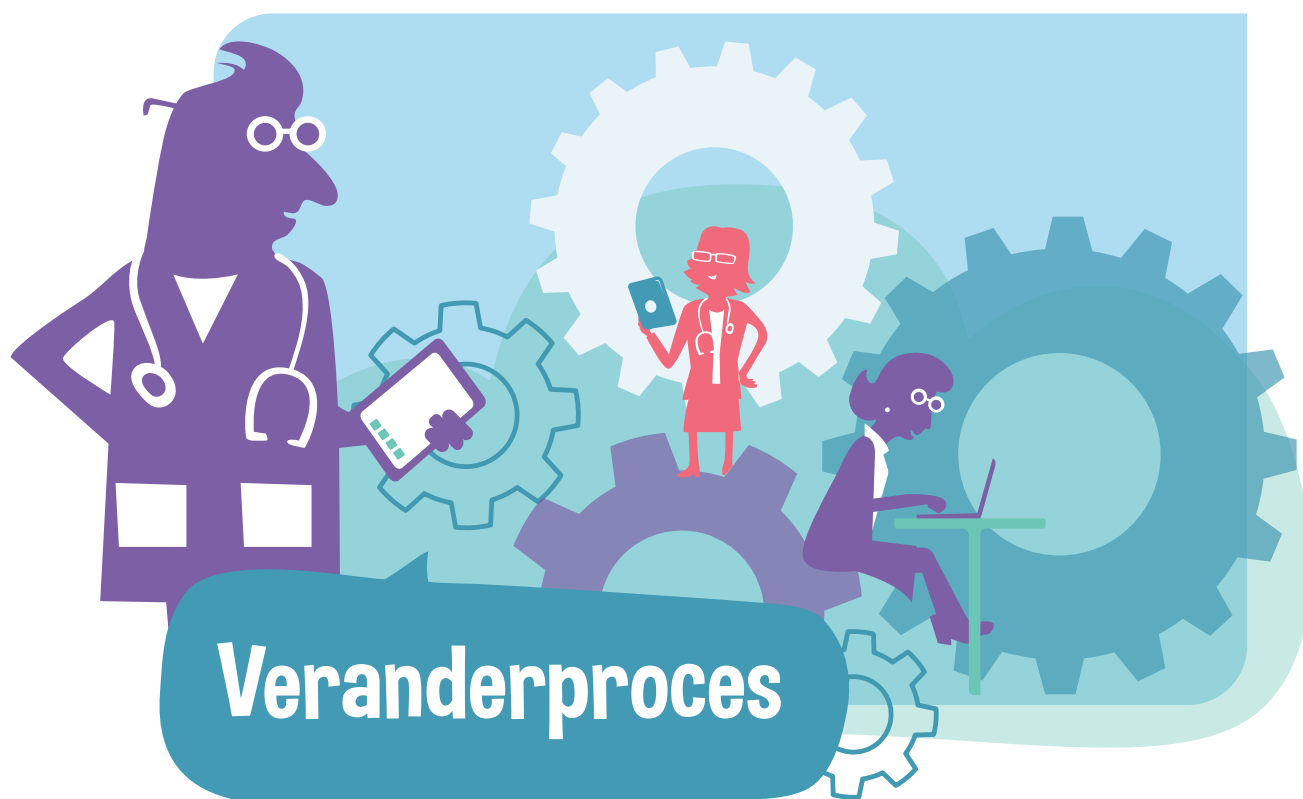
Leestips

- Je vindt korte uitleg over de [BgZ](#) en [zibs](#) op onze site.
- Voor meer uitgebreide informatie over zibs verwijzen we je naar het [Zib-centrum](#) van Nictiz.
- Lees [hier hoe ze in het Maastricht UMC+](#) samen met verpleegkundigen bepalen welke zibs als eerste worden ingebouwd in het epd.

Kijktips

- Wat zijn zorginformatiebouwstenen precies? Kijk naar het online college van onze expert Gé Klein Wolterink – hij [legt het in een half uurtje uit](#).
- Bekijk [hier](#) de animatie over de BgZ.
- In deze Verdiepings sessie zie je hoe [Haaglanden Medisch Centrum](#) de zibs heeft geïmplementeerd.

3 Een complex veranderproces

Verbeteren van de registratie is een complex veranderproces. Het betekent dat iets moet gebeuren op meerdere, heel verschillende fronten.

“ **Het belangrijkste is dat mensen op de juiste manier gaan registreren. Die discipline of etiquette is noodzakelijk om goed met je epd te kunnen werken en er alles uit te halen** ”

Het gaat om techniek en inrichting van je epd maar óók om het daadwerkelijk goed registreren. De weg naar betere registratie is een proces dat een serieuze veranderkundige aanpak verdient. Want voor de zorgprofessional betekent dit echt een andere manier van werken, en dat kost aandacht en tijd.

Leestips

- [Lees hier](#) hoe Joep Veraart (dermatoloog en CMIO in het Maastricht UMC+) als projectleider van het versnellingsproject HHT (hoofd-halstumoren) te werk is gegaan.
- De afdeling oogheelkunde van het Radboudumc behaalde mooie resultaten met de [verduurzaming van haar cataractregistratie](#).
- Lees het interview met Frida van de Klippe van Dam, CNIO van Isala in Zwolle. Zij pleit ervoor dat verpleegkundigen en andere zorgverleners met elkaar nadenken en spreken over h^oe zij informatie vastleggen. In het belang van de patiënt.

Kijktip

- Er is al veel kennis en ervaring over deze implementatietrajecten beschikbaar. Wil je snel en goed meegenomen worden in specifieke onderwerpen: [volg onze online Verdiepingssessies](#) of [kijk ze terug](#).

Tools

- Voor alle onderdelen van het veranderproces (weten, willen, kunnen, doen) hebben we tools ontwikkeld. Onze [serious game Medisch Centrum Oost](#) is een mooie aftrap voor het veranderproces. Dit interactieve spel helpt bij de bewustwording van het belang van goede registratie en ieders rol en verantwoordelijkheid daarbij. Speciaal ontwikkeld om de deelnemers zelf te laten ervaren hoe hun eigen handelen de kwaliteit van de registratie mede bepaalt en ze te laten reflecteren op mogelijke oplossingen. Voor onder meer zorgprofessionals, ict-medewerkers, medewerkers zorgadministratie – en bestuurders!
- Een [epd-tevredenheidonderzoek](#) dient ook als basis om verandering in te zetten.
- Goed registreren gaat niet vanzelf. Daarom stellen we samen met zorgprofessionals handleidingen op voor een aantal zibs met [Eenduidig registreren: ZO doen WE dat!](#)

4 Organiseer een groep enthousiaste voorlopers

Nog een succesfactor in het veranderproces: je hebt trekkers nodig, mensen uit eigen huis die vooruit willen en anderen kunnen meenemen. Je CMIO is de aangewezen persoon om het veranderproces te leiden.

Maar hij of zij kan dat niet alleen. Organiseer daarom een groep enthousiaste voorlopers die het veranderproces helpen trekken. Zoek ze op en verbind ze met elkaar. Benoem bijvoorbeeld per afdeling een verantwoordelijke en bied die een passende scholing, training of opleiding. Geef deze ambassadeurs de ruimte en steun ze bij het veranderproces!

“ Het is beter dat collega-zorgprofessionals elkaar enthousiast maken om beter te registreren

zegt Saskia Roll, manager bij het EvA Servicecentrum van het Amsterdam UMC. In deze good practice vertelt zij onder meer over het belang van goede ambassadeurs.

Kijktip

- Bekijk hier de [korte video](#) waarin enthousiaste zorgverleners uitleggen waarom het zo belangrijk is om werk te maken van Registratie aan de bron.

Leestips

- [Lees het interview](#) met Iris Verberk, internist-nefroloog en CMIO bij Maasstad Ziekenhuis Rotterdam en bestuurslid van de FMS over haar ambassadeurschap voor Registratie aan de bron.
- In deze [good practice over epd-optimalisatie in het Erasmus MC](#) onderstreept informatiemanager Nathalie Kaiser het belang van goede ambassadeurs.
- In het Radboudumc trainen artsen hun collega's in het werken met het epd volgens de [methode PLEZIER](#).

5 'What's in it for me?'

Een belangrijke succesfactor als je mensen wilt bewegen tot verandering is ze dat ze de meerwaarde zien voor hun eigen werk en resultaten. Gebruik voorbeelden die jouw artsen en verpleegkundigen aanspreken.

Bestuurder Edwin van der Meer van BovenIJ Ziekenhuis:

“ Stel, er belandt een patiënt op de SEH met een allergie tegen een bepaald antibioticum. Dan wil je dat alle alarmbellen afgaan: pas op, geef deze patiënt niet dit antibioticum! Maar daarvoor is het dus wel nodig dat die patiëntgegevens bekend zijn en geregistreerd staan in het systeem. Met dit soort simpele voorbeelden probeer ik altijd de vertaling naar de praktijk te maken: wat gaat registreren aan de bron jou als zorgprofessional opleveren?

Misschien zijn er al aansprekende ontwikkelingen in de eigen organisatie.

Wat betere registratie kan opleveren:

- Inzicht in de eigen patiëntenstroom (aantallen, complicaties, behandelingen, ...)
- Relevante patiëntgegevens altijd up to date en compleet beschikbaar, in de spreekkamer en in het mdo.
- Automatisch genereren van een verwijsbrief of een brief naar de huisarts.
- Gebruiksvriendelijke inrichting van invulschermen in het epd, passend bij het zorgproces.

Kijktips

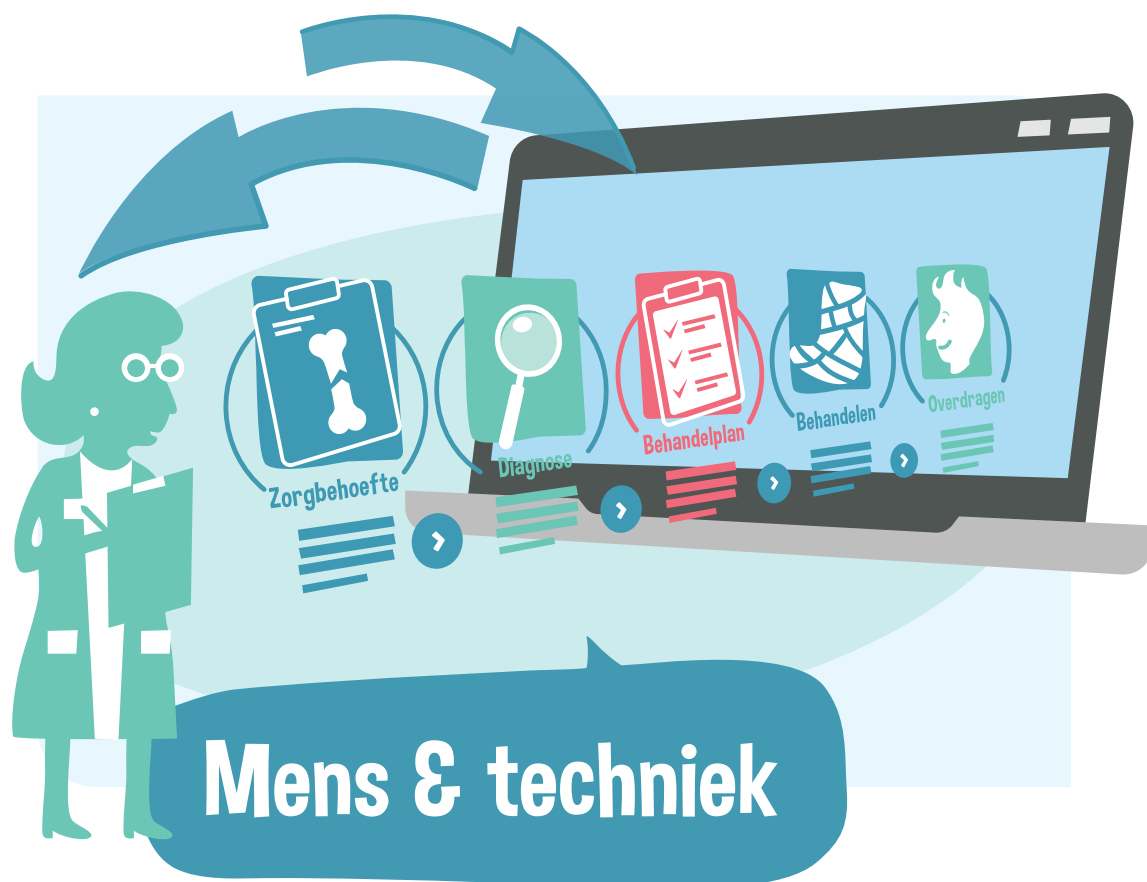
- [Bevlogen professionals](#) vertellen in korte filmpjes waar zij Registratie aan de bron zo belangrijk vinden.
- Bekijk onze [minidocu Operatie geslaagd!](#) over de winst die eenmalig en eenduidig registreren zorgprofessionals oplevert.

Leestips

- [Good practice BovenIJ Ziekenhuis](#). Een uitgebreid verhaal vanuit verschillende perspectieven over hoe er daar gewerkt wordt aan beter registreren en wat dat oplevert
- [Lees hoe de verduurzaamde dataset LRO!](#) de zorgprofessional tijdwinst biedt door de lagere registratielast.
- NB: We publiceren regelmatig nieuwe good practices!

6 Samenspel van mens en techniek

Registreren is een samenspel van mens en techniek. Breng die twee daarom ook letterlijk bij elkaar als aan de slag gaat met een veranderproces. Laat zorgprofessionals en ict-ers in dialoog met elkaar bepalen wat de meeste gewenste én haalbare verbetering is en hoe het proces kan verlopen.

Als je het registreren in je organisatie wilt verbeteren, kan het heel zinvol zijn om eerst met een epd-tevredenheidsonderzoek zichtbaar te maken waar de pijnpunten – en dus de verbeterpunten - zitten. Met die informatie kun je het epd én het gebruik ervan optimaliseren.

Over dat laatste: het feitelijk registreergedrag van medewerkers is een onderschatte factor. Maak duidelijk wat je van medewerkers verwacht als het gaat om registratie. Zorg ook dat ze aan die verwachtingen kunnen voldoen. Investeer in goede en voldoende training/scholing.

NB: Er wordt gewerkt aan landelijke handleidingen voor het registreren van zibs. Maar daar gebruik van en sluit erop aan!

Saskia Roll, manager EVA Servicecentrum:

“ Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek hebben we onze epdtraining verbeterd en die ook toegevoegd aan de reguliere training voor nieuwe medewerkers. Verder geven we opfrustrainingen en een-op-een-trainingen

Leestips

- Lees de [good practice](#) over het epd-tevredenheidsonderzoek in Amsterdam UMC. Uit het onderzoek komt onder meer naar voren dat medewerkers behoefte hebben aan (opfris) trainingen om goed met het epd te kunnen werken.
- In het [Erasmus MC werken zorg en ict schouder aan schouder samen](#) om ervoor te zorgen dat er beter wordt geregistreerd.

Kijktip

- Bekijk in deze [Verdiepings sessie](#) hoe CMIO Jan-Jaap Visser epd-optimalisatie een plek heeft gegeven in het Erasmus MC.

Tool

- [Epd-tevredenheidsonderzoek](#) laat zien waar verbetering waarbij zorgprofessional en ict met elkaar samenwerken. Er zijn methodieken voor zowel Chipsoft als Epic om de tevredenheid te meten.

7 Zorgproces centraal, registratie volgt

De registratie – en dus het epd – moeten naadloos aansluiten bij het zorgproces en bij de behoeften van de zorgprofessionals die ermee werken. Anders span je het paard achter de wagen.

Zorgpaden en de ondersteunende ict hebben zich relatief onafhankelijk van elkaar ontwikkeld. Die twee sporen moeten nu bij elkaar komen – met het zorgproces centraal.

In veel huizen wordt hier al volop aan gewerkt. Uitgaande van het zorgproces bepalen de zorgprofessionals welke gegevens er vastgelegd moeten worden om goede zorg te kunnen leveren. Niet meer en niet minder. Het epd wordt er vervolgens op ingericht om die gegevens eenduidig en gestructureerd te kunnen vastleggen.

CMIO Lieke Welling

“Zorgteams moeten joint ventures zijn van zorgspecialisten, dataspecialisten, financieel specialisten, veranderkundigen, en verbeterkundigen

Leestips

- Het LUMC richt voor ieder afzonderlijk zorgpad het epd opnieuw in zodat het volledig aansluit op het zorgproces. Als onderdeel daarvan is er ook een generieke blauwdruk ontwikkeld voor de technische en functionele inrichting van een zorgpad. Op deze manier worden zorgpaden op dezelfde wijze ingericht met generieke en aandoeningspecifieke elementen. Lees er alles over in deze [good practice](#).
- Lees hoe het Radboudumc een [landelijk zorgpad ontwikkelde voor de hoofdhals-oncologie](#), en hoe dit zorgpad uitgerold wordt bij andere ziekenhuizen.

Kijktips

- Kijk hier [onze Verdiepingssessie over de analyse van het zorgproces terug](#).
- In deze [korte animatie](#) wordt het nut van een zorgprocesanalyse uitgelegd.

Tools

- Gebruik onze [Handleiding analyse zorgproces](#) om het zorgproces te analyseren. Zo'n analyse geeft inzicht in de benodigde activiteiten en de betrokken personen bij het zorgproces rond een bepaalde aandoening. Zo kom je tot een set gegevens die minimaal nodig zijn voor het leveren van goede zorg. Het epd moet dit ondersteunen.
- Het [Doeboek](#) beschrijft de werkwijze om te komen tot een kwaliteitsregistratie die je volledig uit het epd kunt halen.

8 Werk in haalbare stappen

Last but not least... té grote ambities zijn frustrerend. Die verre stip op de horizon gaat dan tegen je werken. Zet daarom in op een reeks haalbare stappen, waarbij de zorgprofessionals steeds een duidelijke verbetering ervaren.

Je kunt bijvoorbeeld organisatiebreed één concreet punt verbeteren. Pas als je daarmee klaar bent stap je over naar het volgende verbeterpunt. Of ga stap voor stap door de organisatie: begin op een afdeling waar enthousiasme is en laat de olievlek van daaruit verder uitvloeien. Sluit eventueel aan bij andere strategische projecten waar registratie een rol in speelt, bijvoorbeeld op het gebied van uitkomstgerichte zorg of waardegedreven zorg.

Soms is een kwaliteitsregistratie een mooi beginpunt voor een verbeterproject, omdat daar meestal extra registratielast mee gemoeid is. FMS werkt inmiddels met de door ons ontwikkelde methodiek om kwaliteitsregistraties te verduurzamen zodat ze rechtstreeks uit het epd gehaald aangeleverd kunnen worden.

Leestips

- In het BovenIJ Ziekenhuis wordt eenduidig registreren ziekenhuisbreed opgepakt, maar wel heel bewust in kleine stappen. Gewoon beginnen en hou het simpel, zo luidt het adagium. Lees hier de [good practice](#).
- Het LUMC kiest juist de andere aanpak: [per zorgpad de diepte in](#).

Kijktips

- Bekijk in deze [Verdiepings sessie](#) de toepassing van Registratie aan de bron en Waardegedreven zorg binnen het Hersentumorcentrum Amsterdam.
- Of bekijk wat ons programma betekent voor gegevensuitwisseling in de [geboortezorg](#).

Tool

- [Doeboek Kwaliteitsregistraties](#). Een uitgebreide en praktijkgerichte handleiding voor het aanpakken van kwaliteitsregistraties.

Onze tools op een rijtje

We noemen bij de tips verschillende tools.
We zetten ze hier nog eens voor je op een rijtje,
gerangschikt naar de fases van het proces:
weten, willen, kunnen doen.

Meer weten over onze tools – of andere vragen? Neem contact op met
programmameider Carolien Bouma via Bouma@registratieaandebron.nl.

Weten

Bewustwording:

- [Serious game Medisch Centrum Oost](#)
- [Filmpjes en animaties](#)
- [Plaatjes met een knipoog](#)

Willen

Inspiratie en overtuigd worden:

- [Good practices](#)
- [Bevlogen professionals vertellen over hun motivatie en ervaringen](#)
- [Meer verhalen van de werkvloer](#)

Kunnen

Weten wat er van je verwacht wordt:

- [Uitleg BgZ](#)
- [Uitleg zibs](#)
- [Verdiepingssessies](#)

Doen

Aan de slag:

- [Epd-tevredenheidsonderzoek](#)
- [Quick scan registratievolwassenheid \(werktitel - in ontwikkeling\)](#)
- [Doeboek Kwaliteitsregistraties](#)
- [Handleiding analyse zorgproces](#)
- [Onze adviseurs staan voor je klaar!](#)

